

JAG ETTER VIND

Chasing the wind

Ketil Bjørnstad
Prosjektkoret Jag etter vind
Brynjar Onsøien - Tore Brox

JAG ETTER VIND

Chasing the wind

CD 1

JAG ETTER VIND / *Chasing the wind*

1	Alt er tomhet / <i>Everything Is Meaningless</i>	5:19
2	Forkynneren vil granske livet / <i>Explore By Wisdom</i>	4:30
3	Visdom og dårskap / <i>Wisdom And Folly</i>	5:48
4	Alt har sin tid / <i>A Time For Everything</i>	5:55
5	Tid og evighet / <i>Time And Eternity</i>	3:18
6	Urett og dårskap / <i>Injustice And Folly</i>	4:10
7	Det er bedre å være to enn én / <i>Two Are Better Than One</i>	3:33
8	Livet er omskiftelig / <i>Advancement Is Meaningless</i>	0:59
9	Vær ikke for snar med munnen / <i>Speech Of A Fool</i>	2:53
10	Rikdom kan bli ulykke / <i>Riches Are Meaningless</i>	4:02
11	Hør nå hva jeg har funnet! / <i>What I Have Observed</i>	2:53
12	Hva er visdom / <i>What Is Wisdom?</i>	4:07
13	Klokt måtehold / <i>Moderation</i>	2:30
14	Hvem kan finne sammenheng / <i>Connexion</i>	0:56
15	Mennesket kan ikke fatte Guds verk / <i>The Work Of God</i>	4:22
16	Alle får samme skjebne / <i>A Common Destiny For All</i>	7:27
17	Den fattiges visdom blir foraktet / <i>Poor Man's Wisdom</i>	0:52
18	Ordtak om visdom og dårskap / <i>Sayings About Wisdom And Folly</i>	0:51
19	Dåren bruker mange ord / <i>Words Of Fools</i>	1:16
20	Du vet ikke hva som vil lykkes / <i>Which Will Succeed?</i>	3:15
21	Gled deg! / <i>Enjoy!</i>	4:28
22	Tenk på din skaper / <i>Remember Your Creator</i>	4:14
23	Alt har sin tid / <i>There is a time for everything</i>	1:55
	Total	79:45:70

CD 2

JAG ETTER VIND (skisser) / *Chasing the wind (sketches)*

1	Alt er tomhet / <i>Everything Is Meaningless</i> (Piano version)	2:28
2	Forkynneren vil granske livet / <i>Explore By Wisdom</i> (Piano version)	4:07
3	Visdom og dårskap / <i>Wisdom And Folly</i> (Piano version)	2:32
4	Alt har sin tid / <i>A Time For Everything</i> (Piano version)	5:38
5	Tid og evighet / <i>Time And Eternity</i> (Piano version)	3:03
6	Urett og dårskap / <i>Injustice And Folly</i> (Piano version)	3:10
7	Det er bedre å være to enn én / <i>Two Are Better Than One</i> (Piano version)	2:21
8	Livet er omskiftelig / <i>Advancement Is Meaningless</i> (Piano version)	2:09
9	Vær ikke for snar med munnen / <i>Speech Of A Fool</i> (Piano version)	3:13
10	Rikdom kan bli ulykke / <i>Riches Are Meaningless</i> (Piano version)	3:36
11	Hør nå hva jeg har funnet! / <i>What I Have Observed</i> (Piano version)	2:35
12	Hva er visdom / <i>What Is Wisdom?</i> (Piano version)	3:55
13	Klokt måtehold / <i>Moderation</i> (Piano version)	2:15
14	Hvem kan finne sammenheng / <i>Connexion</i> (Piano version)	1:19
15	Mennesket kan ikke fatte Guds verk / <i>The Work Of God</i> (Piano version)	3:22
16	Alle får samme skjebne / <i>A Common Destiny For All</i> (Piano version)	8:03
17	Den fattiges visdom blir foraktet / <i>Poor Man's Wisdom</i> (Piano version)	0:56
18	Ordtak om visdom og dårskap / <i>Sayings About Wisdom And Folly</i> (Piano version)	1:37
19	Dåren bruker mange ord / <i>Words Of Fools</i> (Piano version)	1:19
20	Du vet ikke hva som vil lykkes / <i>Which Will Succeed?</i> (Piano version)	3:06
21	Gled deg! / <i>Enjoy!</i> (Piano version)	2:28
22	Tenk på din skaper / <i>Remember Your Creator</i> (Piano version)	4:16
23	Alt har sin tid / <i>There is a time for everything</i> (Piano version)	1:47
	Total	69:28:26

JAG ETTER VIND

Da vi uroppførte *Messe for en såret jord* i Frogner kirke våren 1992, var det starten på en ny periode for meg som komponist. KKV ga ut albumet, og Erik Hillestad, som hadde skrevet teksten til messen, spurte meg kort tid etter om vi skulle gå videre med å tonesette tekster som enten var liturgiske, eller friere tekster fra Bibelens Det gamle testamentet, som hadde inspirert forfattere og musikere gjennom hundrevis av år. Jeg foreslo straks å prøve å tonesette tekster fra *Predikeren*, som vi nå kaller *Forkynneren* her i Norge. Til min forbauselse fant jeg få komponister som hadde prøvd å tonesette disse tekstene, men desto flere forfattere som hadde brukt dette litterære forelegget, lenger tilbake i tid enn John Donne, som jeg også hadde tonesatt to år tidligere. Erik var entusiastisk, som alltid, men kom også opp med ideer som fristet, og som var lettere å realisere akkurat da. *Salomos Høysang* og *Salmenes bok* (*David-salmer*), prosjekter som hadde stor betydning for meg gjennom hele nittitallet, og som jeg fortsatt har i tankene.

Senere kom jeg ofte tilbake til *Forkynneren*, med en viss forbauselse over at disse fantastiske og eksistensielle tekstene ikke fanget interessen til kor, festivaler eller konsertarrangører. Var de for kraftige? For nådeløse? For sannferdige? Først i 2019 kom muligheten, da min ektefelle Catharina Jacobsen

spurte meg om jeg kunne tenke meg å komponere noe nytt for hennes eget kor, *Nordstrand Musikkselskaps kor*, etter en julekonsert hvor baryton-sangeren Brynjar Onsøien var solist i Vaughan Williams' *Songs of Travel*. Hans stemme gjorde et sterkt inntrykk på oss begge. Åtte år tidligere hadde nettopp dette koret uroppført min kantate *Soloppgang/Sunrise* under Edvard Munchs sol i Universitetets Aula i Oslo, en kantate som nettopp bygget på Munchs tekster, og som ble lansert på plateselskapet ECM året etter, med Oslo Kammerkor, og med Kari Bremnes som solist. Hverken Catharina eller jeg glemte Brynjars maktfulle baryton, og da koronaen kom for alvor til Norge, med nedstengningen 12. mars 2020, satte Catharina seg ned og redigerte tekstene med hovedfokus på det eksistensielle. Da hun viste meg hva hun hadde gjort, var det en stor inspirasjon å lese tekstens blanding av nærhet, advarsler, trøst og monumentalitet. Jeg hadde fortsatt Herbert Blomstedt og Oslo-filharmoniens oppføring av Bachs *Johannespasjonen* i hodet, blandet med Prokofievs femte symfoni, og uten å kunne glemme disse sterke inspirasjonskildene tok kantaten *Jag etter vind* form, som en dialog mellom Forkynneren og Menneskene.

Som alltid når jeg komponerer, sitter jeg ved flygelet og skriver notene for hånd. I august 2023 gikk jeg til Mike Hartung i Propeller Studio og spilte meg gjennom verket på det fine C. Bechstein-flygelet studioet har, og som vedlikeholdes så ypperlig av pianotekniker Trond Hellstrøm. Jeg tenkte at disse

pianoskissene kunne hjelpe sangerne og musikerne under innøvingen. Men så skjønnte jeg også at opptaket kunne gi en egen dynamikk hvis vi også gjorde en live-innspilling av uroppføringen.

Catharina tenkte seg et utvidet kor, med over hundre sangere, og snart tok også Prosjektkoret *Jag etter vind* form, med støtte fra Norges Korforbund Oslo-Akershus. Jeg henvendte meg til musikere jeg hadde jobbet med før og som jeg lengtet etter å lage musikk med igjen. I tillegg kom bassisten Ellen Brekken, som hadde vært student hos min mangeårige med-musiker Bjørn Kjellemyr. På toppen kom nettopp Brynjar Onsøien og hans nære venn, dirigenten Tore Brox, som hadde jobbet med Nordstrand Musikkselskaps kor i mange år.

Vi uroppførte *Jag etter vind* i en fullsatt Oslo domkirke 10. februar i år. Brynjar sto på prekestolen. Det mektige koret, med sangere i alle aldre, fra åtte til åtti år, fylte kirkerommet foran alteret. Det var kaldt utenfor. Verden var i krig på flere fronter, og tekstene traff både som en knyttneve og som en trøst:

Alt har sin tid. Alt har sin faste tid. En tid til å drepe, en tid til å lege, en tid til å rive, en tid til å bygge.

Oslo 22. mai 2024 | Ketil Bjørnstad

Alt er tomhet

Alt er tomhet, sier Forkynneren,
ja, alt er bare tomhet.
Hva har menneskene igjen for sitt strev,
for alt de sliter med under solen?
Slekter går, og slekter kommer,
men jorden er alltid den samme.
Solen går opp, og solen går ned.
Vinden blåser mot sør,
så dreier den mot nord.
Alle elver renner ut i havet,
men havet blir ikke fullt;
dit elvene før har rent,
fortsetter de å renne.
Det som var, skal alltid være,
og det som skjedde, skal atter skje.
Det fins ikke noe nytt under solen.
Ingen tenker på slekter som var,
og slekter som en gang kommer,
vil heller ikke leve i minnet
hos dem som siden skal følge.

Forkynneren vil granske livet

Jeg satte meg fore å granske
og utforske med visdom
alt det som skjer under himmelen.
Det er et plagsomt strev
Gud har gitt menneskene.
Jeg så på alt som hender,

det som blir gjort under solen.
Se, alt er tomhet og jag etter vind.
Det som er krokert, kan ikke rettes,
og det som mangler, kan ikke telles.

Hva skal glede og rikdom tjene til?
Jeg sa i mitt stille sinn:
Nå vil jeg prøve gleden
og nyte det som er godt!
Men også dette var tomhet.
Om latteren sa jeg: «Den er tåpelig»,
og om gleden: «Hva skal den tjene til?»

Da kom jeg på den tanken
at jeg skulle kvikke meg opp med vin,
men la forstanden styre meg med visdom.
Jeg ville holde meg til dårskapen
inntil jeg fikk se hva som er best
for menneskene under himmelen
den korte tiden livet varer.
Alt det mine øyne begjærte,
lot jeg dem få;
jeg nektet meg ingen glede.
Hjertet gledet seg over alt mitt strev,
og det var lønnen for all min møy.

Visdom og dårskap

Jeg så at visdom er bedre enn dårskap,
likesom lyset er bedre enn mørket.
Den vise har øyne i hodet,
mens dåren går omkring i mørke.
Men jeg skjønnte også
at samme skjebne møter dem begge.
Jeg svarte i mitt stille sinn:
Også dette er tomhet.
For minnet om den vise
lever ikke lenger enn minnet om dåren.
I dager som kommer,
er alt for lenge siden glemt.
Ja, den vise må dø, han likesom dåren.

Da ble jeg lei av livet,
for jeg mislikte det som skjer under solen.
Alt er tomhet og jag etter vind.
Hva har da mennesket igjen
for alt sitt slit og strev
som han har plaget seg med under solen?
Alle hans dager er fulle av smerte,
og alt det han driver med, bringer sorg.
Ikke engang om natten
faller hans hjerte til ro.
Også dette er tomhet.

Alt har sin tid

Alt har sin faste tid,
alt som skjer under himmelen,
har sin tid:
en tid for å fødes, en tid for å dø,
en tid til å plante, en tid å rykke opp;
en tid til å drepe, en tid å lege,
en tid til å rive, en tid å bygge;
en tid til å gråte, en tid å le,
en tid til å sørge, en tid å danse;
en tid til å kaste steiner, en tid å samle dem,
en tid til å ta i favn, en tid å la det være.
En tid til å lete, en tid å miste,
en tid til å gjemme, en tid å kaste,
en tid til å rive i sund, en tid å bøte,
en tid til å tie, en tid å tale,
en tid til å elske, en tid å hate,
en tid til krig og en til fred.

Tid og evighet

Jeg så det plagsomme strev
som Gud har gitt menneskene.
Alt skapte han vakkert i sin tid.
Også evigheten har han lagt
i menneskenes hjerter.
Ingen kan legge noe til,
og ingen kan trekke noe fra.
Det som er, har en gang vært,
og det som skal hende, har hendt før.

Urett og dårskap

Jeg så igjen på all den urett
som blir gjort under solen.

Jeg så de undertryktes tårer,
og ingen trøstet dem.

Jeg så at alt strev og all dyktighet
kommer av at den ene misunner den andre.

Også dette er tomhet og jag etter vind.

Dåren legger hendene i fanget
og tærer på sitt eget kjøtt.

Det er bedre med en håndfull ro,
enn å ha begge hendene fulle
og streve og jage etter vind.

Det er bedre å være to enn én

Det er bedre å være to enn én;
de får god lønn for sitt strev.

For om de faller, kan den ene
hjelp den andre opp.

Men stakkars den som er alene!

Når han faller, har han ingen
til å reise seg opp.

Når to ligger sammen, blir de varme,
men hvordan kan den som ligger alene
bli varm?

Om én blir overvunnet,
kan to holde stand.

En tretvinnet tråd ryker ikke så fort.

Livet er omskiftelig

Det er bedre med en fattig unggutt som
er klok, enn en gammel konge som er
dum og ikke har vett til å ta imot råd.

Vær ikke for snar med munnen!

Med hardt slit følger drømmer
og med mange ord dumt snakk.

Det er bedre at du ikke gir noe løfte
enn at du lover og ikke holder ord.

Med mange drømmer og mange ord
følger stor tomhet.

Rikdom kan bli ulykke

Den som er glad i penger,
får aldri nok av dem,
og den som elsker rikdom,
får aldri nok.

Også dette er tomhet.

En arbeidsmann kan sove godt
enten han har lite eller mye å spise.

Den rike kan spise seg mett,
men han får ikke ro til å sove.

Det er noe sørgelig og vondt
som jeg har sett under solen:
Selv om rikdom er vel forvart,
kan den bli til ulykke for eieren.
Slik som han kom fra mors liv,

like naken som han kom,
skal han gå bort igjen.

Han har ingenting igjen for sitt strev,
ingen ting som han kan ta med seg.

Også dette er sørgelig og vondt:
Nøyaktig som han kom, må han gå herfra.

Hva har han da igjen
for sitt strev og jag etter vind?

Ja, alle dager må han
spise sitt brød i mørket,
sorgfull, syk og harm.

Hør nå hva jeg har funnet!

Det beste et menneske kan gjøre,
er å spise og drikke og ha det godt
midt i alt strev og slit under solen,
den korte tiden Gud lar det leve.
Det er den lodd som mennesket har fått.
Mennesket strever bare for maten,
men det får aldri stilt sin trang.
Hvilket fortrinn har den vise framfor dåren?

Hva hjelper det en stakkar å vite
hvordan han skal ferdes i livet?

Det er bedre å se på det en har,
enn å gå der og ha lyst på andre ting.
Også dette er tomhet og jag etter vind.
Jo flere ord, dess større tomhet!
Hva gagn har mennesket av det?

Ja, hvem vet hva som er det beste
for menneskene her i livet,
i alle de tomme dagene
de lever som en skygge?
Hvem kan fortelle menneskene
hva som vil skje etter dem under solen?

Hva er visdom?

Godt navn er bedre enn en fin salve,
dødsdagen bedre enn dagen en blir født.
Bedre enn å gå i gjestebud
er det å gå til sørgehus.
For der ender alle menneskers liv.
Det skal de merke seg, de som lever.

Sorg er bedre enn latter;
for om ansiktet er sørgmodig,
kan hjertet være fylt av glede.
De vise har sitt hjerte i sørgehuset,
men dårens hjerte er i gledens hus.
Det er bedre å høre en vismann skjenne
enn å lytte til sangen av dårer.
Som tornebusker spraker under gryten,
slik lyder dårenes latter.
Også dette er tomhet.

Den vise som undertrykker folk,
gjør seg selv til narr.
Den som lar seg bestikke,

ødelegger seg selv.
Enden på noe er bedre enn begynnelsen.
Tålmod er bedre enn hovmod.
Vær ikke for snar til å bli sint,
for sinnet bor i dårens bryst.
Du skal ikke si: Hva kommer det av
at alt var bedre i gamle dager enn nå?
Du spør ikke slik om du er klok.

Klokt måtehold

Alt dette har jeg sett
i mine tomme levedager.
Den rettfærdige kan gå til grunne
selv om han lever rettfærdig,
og den urettfærdige kan leve lenge
på tross av sin ondskap.
Vær ikke altfor rettfærdig,
og vis deg ikke for klok!
Hvorfor vil du ødelegge deg selv?

Det fins ikke et rettfærdig menneske på
jorden som bare gjør godt
og aldri synder!
Bry deg heller ikke om
alt det folk sier,
ellers må du kanskje høre
at din trelle forbanner deg.
Du vet jo med deg selv at også du
mang en gang har forbannet andre.

Hvem kan finne sammenheng?

Det som har skjedd,
er langt borte
og dypt, dypt nede.
Hvem kan finne det?

Mennesket kan ikke fatte Guds verk

For alle ting har sin tid og dom.
Det onde menneskene har gjort,
hviler tungt på dem.
Ingen vet hva som skal hende.
Hvem kan si hvordan det vil gå?
Ingen har makt over vinden,
så han kan holde den tilbake.
Ingen er herre over sin dødsdag.
I krig slipper ingen fri,
og ondskap berger ikke den ugudelige.

Om dommen over den onde gjerning
ikke straks blir satt i verk,
får menneskene mot til å gjøre det onde.
Det er noe meningsløst
som hender på jorden:
Noen rettfærdige må bære den straff
som de ugudelige fortjener,
og noen ugudelige får den lønn
som de rettfærdige skulle ha.
Jeg sier: Også dette er tomhet.

Jeg har lovprist gleden,
for det finnes ingen annen lykke
for menneskene her under solen
enn å spise og drikke og være glad.

Alle får samme skjebne

Ingen mennesker kan vite noe
om alt det som ligger foran dem,
om det er kjærlighet eller hat.
En og samme ende møter alle,
både rettfærdige og onde.
Det er det vonde
med alt som skjer under solen,
at det går alle på samme vis.
Så lenge menneskene lever,
er deres hjerte fullt
av ondskap og uforstand.
Og siden må de gå til de døde.
Det er håp for den som hører til
blant alle de levende.
Det er bedre å være en levende hund
enn en død løve.
De levende vet at de skal dø,
men de døde vet ingenting.
De får ikke lenger noen lønn,
for minnet om dem er glemt.
Deres kjærlighet, hat og misunnelse
er det slutt med for lenge siden.
Aldri i evighet skal de få del

i alt det som skjer under solen.
Så gå og spis ditt brød med glede,
og drikk din vin med glede i hjertet!

Ha alltid hvite festklær på,
og la oljen flyte over ditt hode!
Nyt livet med kvinnen du elsker,
alle dager i ditt tomme liv
som Gud har gitt deg under solen.
Alt dine hender kan gjøre,
gjør det med den kraften du har.
For i dødsriket, dit du går,
er det verken gjerning eller tanke,
verken kunnskap eller visdom.

Videre så jeg under solen:
Det er ikke de raske som vinner løpet,
ikke de tapre som seirer i krig.
Ikke de vise som får brød,
ikke de forstandige som blir rike,
ikke de som kan noe, som finner velvilje.
Tiden og skjebnen møter dem alle.
For mennesket kjenner ikke sin tid.
Slik fisken er fanget i garnet,
slik fuglen går i snaren,
slik blir menneskene fanget i en ond tid,
når ulykken brått kommer over dem.

Den fattiges visdom blir foraktet

Da sa jeg: Visdom er bedre enn styrke;
men den fattiges visdom blir foraktet.
Ingen hører på det han sier.
Lavmælte ord fra den vise,
høres bedre enn herskerens
rop blant dårer.

Ordtak om visdom og dårskap

Den som graver en grav,
kan selv falle i den,

den som river en mur,
kan bli bitt av en orm.

Den som bryter stein,
kan komme til skade.
Den som hogger ved,
kan komme i fare.

Dåren bruker mange ord!

Den vise vinner velvilje
ved de ordene han taler,
men dårens lepper skader ham selv.
De første ord fra hans munn er dårskap,
og det siste han sier,
er den rene galskap.
Dåren bruker mange ord;
men ingen vet hva som skal hende.

Hvem kan fortelle ham
hva som vil komme når han er borte?
Dåren maser så han blir trett,
han som ikke engang vet veien til byen.

Du vet ikke hva som vil lykkes

Kast ditt brød på vannet,
for med tiden vil du finne det igjen.
Del det du har, med sju eller åtte;
for du vet ikke hvilke ulykker
som kan hende på jorden.
Når skyene blir fulle av regn,
øser de det ut over jorden.
Faller et tre mot sør eller nord,
blir det liggende der det falt.
Den som akter på vinden, får ikke så,
den som kikker på skyene, får ikke høste.
Like lite som du vet
hvordan vinden blåser,
eller knoklene dannes i mors liv,
like lite kan du vite
hvordan Gud gjør sitt verk.

Gled deg!

Lyset er en fryd for øyet,
synet av solen gjør godt.
Alt som skal komme, er tomhet.

Gled deg, ungdom, mens du er ung,
vær glad og fornøyd i livets vår!
Gå på de veier som hjertet vil,
følg det som lokker ditt øye!

Få ergrelser bort fra ditt sinn,
og hold det onde fra livet!
For ungdomstiden, livets vår,
svinner som et pust.
Alt som skal komme er tomhet.
Jag etter vind.

Tenk på din skaper!

Tenk på din skaper i ungdommens år,
før de onde dagene kommer,
før årene kommer da du må si:
«Jeg har ingen glede av dem,»
før sollys og måne
og stjerner blir mørke,
og skyene kommer igjen etter regnet.
Da skjelver de som vokter huset,
og kjempene blir krokete.
De som maler på kvernen,
holder opp med sitt arbeid,
for de er blitt så få;
det mørkner for dem som ser ut gjennom
gluggene.

Begge dørene mot gaten blir stengt,
og duren fra kvernen lyder dempet;
fuglekvitteret dør bort,
og alle syngende stemmer stilner.
Da gruer en seg for hver bakke,
og farer lur på veien.

Mandeltrøt blomstrer,
gresshopper sleper seg fram,
og kaparsen mister sin kraft.
For mennesket går til sin evige bolig;
de som skal gråte, er alt på gaten.
Tenk på din skaper
før sølvsnoren slites og gullskålen brister,
før krukken knuses ved kilden,
og hjulet knekker og faller i brønnen,
før støvet vender tilbake til jorden.

Alt er tomhet.
Ja, alt er bare tomhet,
og jag etter vind.

Alt har sin tid

Alt har sin faste tid,
alt som skjer under himmelen, har sin tid:
en tid for å fødes, en tid for å dø,
en tid til å plante, en tid å rykke opp,
en tid til å drepe, en tid til å lege,
en tid til å rive, en tid å bygge.

CHASING THE WIND

When we held the world premiere of *Mass for a Wounded Earth* at Frogner Church in 1992, it marked the beginning of a new period for me as a composer. The album was released by KKV, and the record label's founder and manager Erik Hillestad, who had written the text for the *Mass*, asked me afterwards whether we should continue to set music to texts that were either liturgical or freer texts from the Bible's Old Testament. After all, these texts had served as an inspiration to writers and musicians for centuries. I immediately suggested trying to set texts from the Teacher in Ecclesiastes to music. I was astonished to discover that few composers had attempted this, while a number of writers had made use of this literary prototype, even earlier than John Donne, whose texts I had also set to music two years previously. Erik was enthusiastic, as always, but also had an appealing idea, and one that would be easier to carry out just then: the Song of Songs and the Book of Psalms, projects that were very significant for me throughout the 90s, and which remain in my thoughts to this day.

Later I often returned to the Teacher, with a certain amount of amazement that these fantastic and existential texts had not attracted the interest of choirs, festivals or concert arrangers. Were they too powerful? Too ruthless? Too truthful? It was not until 2019 that the opportunity arose, when my wife, Catharina Jacobsen, asked me if I could compose something for her own choir, Nordstrand Music Society Choir, after

a Christmas concert where the baritone Brynjar Onsjøien was the soloist in Vaughan Williams's *Songs of Travel*. His voice made a deep impression on both of us. Eight years previously this same choir had presented the world premiere of my cantata *Soloppgang/Sunrise* with Edvard Munch's painting of the sun in Oslo's University Aula as the backdrop. This cantata, based on Munch's own texts, was released on the ECM label the following year, featuring the Oslo Chamber Choir with Kari Bremnes as soloist. Neither Catharina nor I had forgotten Brynjar's commanding baritone voice, and when the Covid pandemic arrived in Norway for real, with the lockdown starting on 12 March 2020, Catharina sat down and edited the Bible texts, focusing particularly on their existential aspect. When she showed me what she had done, I was deeply inspired by reading the text's mixture of intimacy, warning, comfort and monumentality. My mind was still on Herbert Blomstedt and the Oslo Philharmonic's performance of Bach's St John Passion, along with Prokofiev's Symphony No. 5, and under the influence of these powerful sources of inspiration the cantata *Chasing the Wind* began to take form as a dialogue between the Teacher and Humanity.

When I am composing I always sit at the grand piano and write out the notes by hand. In August 2023 I went to Mike Hartung at Propeller Studio and played through the piece on the studio's superb C. Bechstein grand piano, which is maintained in such perfect shape by piano technician Trond Hellstrøm. I thought that these piano sketches might help the singers and musicians during rehearsals. But I also realised that the recording could create its own dynamic if we also made a live recording of the world premiere.

Catharina pictured an expanded choir, including over a hundred singers, and within a short time the Chasing the Wind Project Choir was established, with the support of the Oslo-Akershus branch of the Norwegian Choir Association. I contacted musicians I had worked with previously and was eager to make music with again. An addition was bassist Ellen Brekken, who had been a student of Bjørn Kjellemyr, a long-standing colleague of mine. And to top it all off, we were joined by Brynjar Onsjøien himself along with his close friend, conductor Tore Brox, who had worked with the Nordstrand Music Society Choir for many years.

We held the world premiere of *Chasing the Wind* at the Oslo Cathedral, filled to capacity, on 10 February this year. Brynjar stood in the pulpit. The mighty choir, featuring singers aged from eight to eighty, filled the space in front of the altar. It was cold outside. The world was at war on several fronts, and the texts struck us all both as a fist and as a consolation:

To everything there is a season, and a time to every purpose under the heaven.
A time to kill, and a time to heal; a time to break down, and a time to build up.

Oslo, 22 May 2024 | Ketil Bjørnstad

Chasing the Wind

Everything Is Meaningless
Meaningless! Meaningless!
says the Teacher.
Utterly meaningless!
Everything is meaningless.
What do people gain from all their labors
at which they toil under the sun?
Generations come and generations go,
but the earth remains forever.
The sun rises and the sun sets,
and hurries back to where it rises.
The wind blows to the south
and turns to the north.
All streams flow into the sea,
yet the sea is never full.
To the place the streams come from,
there they return again.
What has been will be again,
what has been done will be done again;
there is nothing new under the sun.
No one remembers the former generations,
and even those yet to come
will not be remembered
by those who follow them.

Explore By Wisdom

I, the Teacher, I applied my mind
to study and to explore by wisdom
all that is done under the heavens.
What a heavy burden God has laid on mankind!
I have seen all the things
that are done under the sun;
all of them are meaningless,
a chasing after the wind.
What is crooked cannot be straightened;
what is lacking cannot be counted.

Pleasures Are Meaningless

I said to myself,
Come now, I will test you with pleasure
to find out what is good.
But that also proved to be meaningless.
Laughter, I said, is madness.
And what does pleasure accomplish?
I tried cheering myself with wine,
and embracing folly—my mind
still guiding me with wisdom.
I wanted to see what was good for people to do
under the heavens during the few days of
their lives.
I denied myself nothing my eyes desired;
I refused my heart no pleasure.
My heart took delight in all my labor,
and this was the reward for all my toil.

Wisdom And Folly

I saw that wisdom is better than folly,
just as light is better than darkness.
The wise have eyes in their heads,
while the fool walks in the darkness;
but I came to realize
that the same fate overtakes them both.
Then I said to myself,
The fate of the fool will overtake me also.
What then do I gain by being wise?
I said to myself,
This too is meaningless.
For the wise, like the fool,
will not be long remembered;
the days have already come
when both have been forgotten.
Like the fool, the wise too must die!

So I hated life, because the work that is done
under the sun was grievous to me.
All of it is meaningless, a chasing after the wind.
What do people get for all the toil and anxious
striving with which they labor under the sun?
All their days their work is grief and pain;
even at night their minds do not rest.
This too is meaningless.

A Time For Everything

There is a time for everything,
and a season for every activity under
the heavens:
a time to be born and a time to die,
a time to plant and a time to uproot,
a time to kill and a time to heal,
a time to tear down and a time to build,
a time to weep and a time to laugh,
a time to mourn and a time to dance,
a time to scatter stones and a time to
gather them,
a time to embrace and a time to refrain
from embracing,
a time to search and a time to give up,
a time to keep and a time to throw away,
a time to tear and a time to mend,
a time to be silent and a time to speak,
a time to love and a time to hate,
a time for war and a time for peace.

Time And Eternity

I have seen the burden
God has laid on the human race.
He has made everything beautiful in its time.
I know that everything God does will
endure forever;
nothing can be added to it and nothing
taken from it.

Whatever is has already been,
and what will be has been before.

Injustice And Folly

Again I looked and saw all the oppression
that was taking place under the sun:
I saw the tears of the oppressed—
and they have no comforter.
And I saw that all toil and all achievement
spring from one person's envy of another.
This too is meaningless, a chasing after the wind.
Fools fold their hands
and ruin themselves.
Better one handful with tranquillity
than two handfuls with toil
and chasing after the wind.

Two Are Better Than One

Two are better than one,
because they have a good return for their labor:
If either of them falls down,
one can help the other up.
But pity anyone who falls
and has no one to help them up.
Also, if two lie down together, they will keep warm.
But how can one keep warm alone?
Though one may be overpowered,
two can defend themselves.
A cord of three strands is not quickly broken.

Advancement Is Meaningless

Better a poor but wise youth
than an old but foolish king
who no longer knows how to heed a warning.

Speech Of A Fool

A dream comes when there are many cares,
and many words mark the speech of a fool.
When you make a vow, do not delay to fulfill it.
It is better not to make a vow than to make one
and not fulfill it.
Much dreaming and many words are
meaningless.

Riches Are Meaningless

Whoever loves money never has enough;
whoever loves wealth
is never satisfied with their income.
This too is meaningless.
The sleep of a laborer is sweet,
whether they eat little or much,
but as for the rich, their abundance
permits them no sleep.
I have seen a grievous evil under the sun:
wealth hoarded to the harm of its owners,
Everyone comes naked from their mother's womb,
and as everyone comes, so they depart.
They take nothing from their toil
that they can carry in their hands.

This too is a grievous evil:
As everyone comes, so they depart,
and what do they gain,
since they toil for the wind?
All their days they eat in darkness,
with great frustration, affliction and anger.

What I Have Observed

This is what I have observed to be good:
that it is appropriate for a person to eat,
to drink and to find satisfaction
in their toilsome labor under the sun
during the few days of life God has given them
— for this is their lot.
Everyone's toil is for their mouth,
yet their appetite is never satisfied.
What advantage have the wise over fools?
What do the poor gain
by knowing how to conduct themselves
before others?
Better what the eye sees
than the roving of the appetite.
This too is meaningless,
a chasing after the wind.

The more the words,
the less the meaning,
and how does that profit anyone?
For who knows what is good for a person in life,

during the few and meaningless days they
pass through like a shadow?
Who can tell them what will happen under
the sun after they are gone?

What Is Wisdom?

A good name is better than fine perfume,
and the day of death better than the day of birth.
It is better to go to a house of mourning
than to go to a house of feasting,
for death is the destiny of everyone;
the living should take this to heart.

Frustration is better than laughter,
because a sad face is good for the heart.
The heart of the wise is in the house of mourning,
but the heart of fools is in the house of pleasure.
It is better to heed the rebuke of a wise person
than to listen to the song of fools.
Like the crackling of thorns under the pot,
so is the laughter of fools.
This too is meaningless.

Extortion turns a wise person into a fool,
and a bribe corrupts the heart.
The end of a matter is better than its beginning,
and patience is better than pride.
Do not be quickly provoked in your spirit,
for anger resides in the lap of fools.

Do not say, “Why were the old days better than these?”
For it is not wise to ask such questions.

Moderation

In this meaningless life of mine
I have seen both of these:
the righteous perishing in their righteousness,
and the wicked living long in their wickedness.
Do not be overrighteous,
neither be overwise—
why destroy yourself?

Do not be overwicked,
and do not be a fool—
why die before your time?

Indeed, there is no one on earth who is righteous,
no one who does what is right and never sins.
Do not pay attention to every word people say,
or you may hear your servant cursing you—
for you know in your heart
that many times you yourself have cursed others.

Connexion

Whatever exists is far off
and most profound -
who can discover it?

The Work Of God

For there is a proper time and procedure
for every matter,
though a person may be weighed down
by misery.
Since no one knows the future,
who can tell someone else what is to come?
As no one has power over the wind to contain it,
so no one has power over the time of
their death.
As no one is discharged in time of war,
so wickedness will not release those who
practice it.

When the sentence for a crime is not quickly
carried out,
people’s hearts are filled with schemes
to do wrong.
There is something else meaningless that
occurs on earth:
the righteous who get what the wicked deserve,
and the wicked who get what the righteous
deserve.
This too, I say, is meaningless.

So I commend the enjoyment of life,
because there is nothing better
for a person under the sun
than to eat and drink and be glad.

A Common Destiny For All

No one can comprehend what goes on
under the sun.
No one knows whether love or hate
awaits them.
All share a common destiny—
the righteous and the wicked,
the good and the bad.

This is the evil in everything that happens
under the sun:
The same destiny overtakes all.
The hearts of people, moreover,
are full of evil and there is madness
in their hearts while they live,
and afterward they join the dead.
Anyone who is among the living has hope.
Even a live dog is better off than a dead lion!
For the living know that they will die,
but the dead know nothing;
they have no further reward,
and even their name is forgotten.
Their love, their hate
and their jealousy have long since vanished;
never again will they have a part
in anything that happens under the sun.

Go, eat your food with gladness,
and drink your wine with a joyful heart.

Always be clothed in white,
and always anoint your head with oil.
Enjoy life with your wife, whom you love,
all the days of this meaningless life
that God has given you under the sun
all your meaningless days.

Whatever your hand finds to do,
do it with all your might,
for in the realm of the dead,
where you are going,
there is neither working nor planning
nor knowledge nor wisdom.

I have seen something else under the sun:
The race is not to the swift
or the battle to the strong,
nor does food come to the wise
or wealth to the brilliant
or favor to the learned;
but time and chance happen to them all.
Moreover, no one knows when their hour
will come:
As fish are caught in a cruel net,
or birds are taken in a snare,
so people are trapped by evil times
that fall unexpectedly upon them.

Poor Man's Wisdom

So I said, "Wisdom is better than strength."
But the poor man's wisdom is despised,
and his words are no longer heeded.

The quiet words of the wise are more to be heeded
than the shouts of a ruler of fools.

Sayings About Wisdom And Folly

Whoever digs a pit may fall into it;
whoever breaks through a wall
may be bitten by a snake.
Whoever quarries stones
may be injured by them;
whoever splits logs
may be endangered by them.

Words Of Fools

Words from the mouth of the wise are gracious,
but fools are consumed by their own lips.
At the beginning their words are folly;
at the end they are wicked madness—
and fools multiply words.
No one knows what is coming—
who can tell someone else
what will happen after them?
The toil of fools wearies them;
they do not know the way to town.

Which Will Succeed?

Ship your grain across the sea;
after many days you may receive a return.
Invest in seven ventures, yes, in eight;
you do not know what disaster
may come upon the land.
If clouds are full of water,
they pour rain on the earth.
Whether a tree falls to the south or to the north,
in the place where it falls, there it will lie.
Whoever watches the wind will not plant;
whoever looks at the clouds will not reap.
As you do not know the path of the wind,
or how the body is formed in a mother's womb,
so you cannot understand the work of God.

Enjoy!

Light is sweet,
and it pleases the eyes to see the sun.
Everything to come is meaningless.

You who are young, be happy while you are young,
and let your heart give you joy in the days
of your youth.
Follow the ways of your heart
and whatever your eyes see,
So then, banish anxiety from your heart
and cast off the troubles of your body,
for youth and vigor are meaningless.

Everything to come is meaningless.
Chasing the wind.

Remember Your Creator

Remember your Creator
in the days of your youth,
before the days of trouble come
and the years approach when you will say,
"I find no pleasure in them"—
before the sun and the light
and the moon and the stars grow dark,
and the clouds return after the rain;
when the keepers of the house tremble,
and the strong men stoop,
when the grinders cease because they are few,
and those looking through the windows grow dim;

when the doors to the street are closed
and the sound of grinding fades;
when people rise up at the sound of birds,
but all their songs grow faint;

when people are afraid of heights
and of dangers in the streets;
when the almond tree blossoms
and the grasshopper drags itself along
and desire no longer is stirred.
Then people go to their eternal home
and mourners go about the streets.

Remember him—before the silver cord is severed,
and the golden bowl is broken;
before the pitcher is shattered at the spring,
and the wheel broken at the well,
and the dust returns to the ground it came from.
Everything is meaningless.
Yes, everything to come is meaningless.
Chasing the wind.

There is a time for everything

There is a time for everything,
and a season for every activity under the heavens:
a time to be born and a time to die,
a time to plant and a time to uproot,
a time to kill and a time to heal,
a time to tear down and a time to build,

CHOIR

Ida Synnøve Andersen, Tor Bang, Nina Bjelke, Tormod Bjørnstad, Anne Bleken, Eva Lill Blørstad, Siw May Bohlin, Wenche Brevig Rotnes, Stein Bruun, Mette Bårli-Olsen, Kirsti Dahl Johansen, Charite Darring Minsof, Tanja Fagerhol, Rigmor Fagerland, Anne Nancy Fjeld-Nielsen, Magne Føllesdal, Stephen J. Gibbons, Pål Andreas Gjersøe, Arne Gustafson, Turid Sofie Gustafson, Wenche Halland Sandbæk, Marit Hamre, Live Hansen, Kari Hirth, Solbrit Holm, Åse Jacobsen, Dorota L-Danek, Mona Lønne, Lars Lønne, Ingebjørg Modahl, Åshild Modahl, Kjetil Måseide, Hans Nesbø, Per Nordheim, Reidun Pedersen Ringel, Iselin Ringstad, Jan Petter Rønning, Lene Schmidt, Tor Solhei, Ellen Strengenhagen, Hilde Thorshov, Marianne van der Hagen, Kjell Viik, Kari Margrethe Walø, Turid Winther-Larsen, Marit Østberg, Anne Kari Østmo, Astrid Dieserud, Randi Eide, Ted C Essebaggers, Tove Farbrot, Grethe Findahl, Unni Fjellstad Carlsen, Jon Guttu, Wenche Elisabeth Hagelid, Bente Hauge, Dona Healey Gonnæs, Birger Hestnes, Anne Grete Heyerdahl, Else Hjort, Hans Martin Hovden, Catharina Jacobsen, Elisabeth Mürer, Ann-Louis Nerem, Tone Nordal, Jenny Pauline Olsen, Mette Persson, Edwina Eugenia Reiler, Kay Erik Rosted, Siri Ryjord Jessen, Morten Schou, Jo Egil Skjerven, Guro Stalheim, Inger Saanum, Ellen Beate Thomsen, Toril Vatn Heggim, Tone Westgaard, Anne-Kathrine Wikestad, Sidsel Wæhle, Grete Ødegaard.

GAEA

Marte Helene Arnesen Einan, Viktoria Dyrлие Løhre, Frida Fiona Fuglseth, Amalie Grani, Inga Sofie Jørgensen, Serine Kirkebø Landa, Barbro Mjelde Solberg

Amalie Grani (solo)

Singers from Oslo Domkirkes Guttekor

Conductor: David Maiwald

Ulrik Andreas Gjersøe, Eirik Martinsen Plünnecke, Henry Frans Kilde Aarebrot, Jacob Helle Aasland, Torbjørn Totland, Olav Alexander Aakre, Ludvik Korshamm

Singers from Trefoldighet Jentekor

Conductor: Edle Stray-Pedersen

Vera Westby Anjara Odner Strobel, Rakel Ødegaard, Agnes Hegna Fossåskaret, Lara Weiss-Hagen

Text: Forkynneren/Ecclesiastes, edited by Catharina Jacobsen
The text is taken from NO78/85 and Bibel 2011 © Bibelselskapet. Used with permission.
Music: Ketil Bjørnstad

Conductor: Tore Brox
Vocal: Brynjar Onsøien
Violin/Hardanger fiddle: Nils Økland
Bassoon: Hanne Rekdal
Double bass: Ellen Brekken
Percussion: Helge Andreas Norbakken
Sound Design: Sven Persson

The project choir Jag etter vind
Nordstrand Musikkselekskaps kor
GAEA
Amalie Grani (solo)
Singers from Oslo Domkirkes Guttekor
Singers from Trefoldighet Jentekor

Recorded live in Oslo Domkirke/Oslo Cathedral February 10th 2024
Live recording by Alf Christian Hvidsteen
Live sound design by Sven Persson
Sketches recorded live in Propeller Studio August 2023 by Mike Hartung
Mixed by Mike Hartung at Propeller Studio, Oslo, Norway
Mastering by Morgan Nicolaysen

Produced by Ketil Bjørnstad

Cover photo and design by Catharina Jacobsen
Concert photos by Alf Christian Hvidsteen and Ditlef Meyer Jacobsen
Album cover design by Rune Mortensen
Liner notes translation by Shari Gerber Nilsen

Special thanks to Catharina Jacobsen, Beate Styri, Tone Westgaard and Helge Westbye

www.grappa.no
www.ketilbjornstad.com

